

2020-12-26

Remissvar - skatt på engångsartiklar

Nordisk Bioplastförening har läst ert betänkande "Skatt på engångsartiklar", SOU 2020 - 48 och ger följande remissvar.

"Det är inte resurseffektivt att tillverka engångsprodukter vare sig de tillverkas av plast, papper eller bambu"

Ni har så rätt i denna formulering. Och vi vill hålla fast vid denna.

Nordisk Bioplastförening samlar distributörer, producenter, konsulter, varumärkesägare med flera.

Vi har under flera år arrangerat seminarier, deltagit på mässor och konferenser och aktivt talat med politiker och beslutsfattare.

Bioplaster innebär att material från andra källor skall ersätta de fossila. Vi ska samtidigt kunna fortsätta använda befintliga återvinningsströmmar och i de applikationer där bionedbrytbarhet/kompostering är relevanta, finna ett alternativt "end of life".

Vi kan på detta sätt bibehålla plasternas goda egenskaper på ett mer hållbart vis.

Plaster:

- * Högt energiinnehåll (även bioplaster)
- * Mekanisk styvhet, reducering av vikt.
- * Tål väta
- * Går att återvinna, och kompostera.

Med detta vill vi kommentera enligt följande:

Vi håller med om det som skrivs på sidan 72 och som ni inlett med:

"Det är inte resurseffektivt att tillverka engångsprodukter vare sig de tillverkas av plast, papper eller bambu"

Absolut men denna mening är dock inte i paritet med vad som betänkandet grundar sig på:

Att beskatta muggar, engångsmatlådor, som helt eller delvis består av plast.

Som detta är skrivet handlar det framför allt om att påverka den synliga nedskräpningen. **Det vore mer logiskt att beskatta alla liknande produkter som är av engångskaraktär oavsett material.**

Vi vill alla att resurser skall användas klokt. Att fälla skog för att tillverka en förpackning är knappast klokt, då både bambu och sockerrör, har en bättre miljöprofil och ekoeffektivitet.

Ni belyser dessutom på sidan 172, att tillgången på bioplast är begränsad, som ett argument till att dessa ej skall särskiljas.

Detta gäller ju då i synnerhet skogen som idag, globalt, är i fokus som ett alternativ till plastmaterialen. Produktionen av pappersmassa är begränsad och utnyttjandet är redan hårt drivet.

Rimligen bör man påverka hela konsumtionsmönstret genom ett förbud av konceptet och inte en skatt, på enskilda råvaror. Det är beteendet som är kärnan.

Förslaget innehåller också en rabatt om den nya lösningen har minskande andel plast. *(Det är dock inte glasklart om procentandelen beskriver vikt- eller volymandel.)*

Detta är en lösning som går tvärs emot den cirkulära tanken; Att återvinna och samla in hybrider är betydligt mer komplicerat än de rena materialen.

När dessa hamnar naturen kommer en mindre mängd plast att ligga kvar. Sant. Men det som samlas in för återvinning, hamnar i förbränning. Och i förbränningen, mindre energi till uppvärmning.

Ytterligare en aspekt är toxiciteten och spridningen av tillsatser från de material som används. Det är känt att plaster innehåller vissa tillsatser men i allmänhet är rena material, och en tydlig lagstiftning finns gällande för kontakt med livsmedel. Ser man på fiber/pappersmassa, exempelvis en mugg eller bägare, så innehåller dessa alltid eller ofta, PCB, furaner och dioxiner. Genom att överanvända dessa och argumentera för nedskräpning, så ökas närvaron av dessa gifter.

Kraven på att få certifiera en komposterbar produkt (Enligt DIN EN 13432), av bioplast, är oerhört strikta, vad gäller närvaro av vissa kemiska substanser. Certifieringen innehåller också en s.k grobarhetstest, och ett eco toxicitet test.

Råvaran vid tillverkning av bambu- eller bagasse-muggar och tråg binds samman med melamin som inte är nyttigt och som avges till exempel när varm vätska hålls i eller vid upprepad användning.

Ni tar upp plasternas CO₂ påverkan vid förbränning, men att ta bort dessa, vad blir konsekvenserna? Plaster, har ca 4 x så högt energiinnehåll, än cellulosa. Det måste i någon mening ersättas. Fokuset på plast- och plastanvändning har hela tiden legat på nedskräpning, ett problem att ta på allvar, men samtidigt har mer allvarliga diskussioner kring miljön knuffats bort. Det konstaterar till exempel ett antal professorer i England i ett gemensamt uttalande. Att drastiskt minska nedskräpningen genom att inte använda plast och bioplast, är så klart möjligt, men vi verkar då bortse från det riktigt allvarliga problemet för närvarande, den globala uppvärmningen. Plast genererar CO₂ vid produktionen men de fördelar materialgruppen har vid användning tas sällan eller aldrig med i beräkningarna. När vi ersätter plast med andra material, oftast pekar man mot fiberbaserade produkter, så ökar vi genererandet av CO₂, inte minst genom att vi får betydligt tyngre produkter som dessutom har mer volym vilket kräver mer transport för att få ut samma mängd produkter på marknaden. Plastförpackningar har dessutom en viktig roll i en annan miljödebatt som nu kommit lite i skymundan, matspillet. Alternativen av fiber klarar inte uppgiften på långt när lika bra som plast, när det gäller att förlänga livslängden på maten. Oftast krävs också en barriär av plast för att det ska fungera och då skapas ett laminat som är mer svårhanterligt i återvinningen.

Vår mening är att hela den utredning som genomförts är meningslös då endast nedskräpningen tas som argument för att beskatta plasten och likaså biplaster. Alla dess fördelar som viktbesparing, tålighet med mera, har beskrivits väl i beredningen men ej tilldelats något värde.

Vi menar att vi skall påverka utvecklingen till att bli mer uthållig till exempel via produkter som kan användas flera gånger. Det är svårt att tvinga konsumenten att överge "slit och släng" lösningar. Och i detta fall ser vi hellre ett allmänt förbud.

Plasten kan ej tas bort. Det är bättre att låta utvecklingen gå mot biobaserade lösningar, och stimulera flergångsanvändning, där plaster har sin styrka i en oändlig variation i egenskaper än att utnyttja exempelvis cellulosa från skog eller bambu för att kunna skräpa ned.

Biomassa kommer att vara en bristvara. Vi ser redan nu att alternativen är för få. Det är då viktigt att varje nytt beslut tar hänsyn till att bejaka en konstruktiv övergång till mindre fossil användning liksom, ett mer cirkulärt tänkande.

Övrigt:

Beredningen innehåller ett par felaktigheter:

Sidan 171: Analyser av det så kallade biobaserade innehållet kostar 35 000 SEK. Felaktigt. Vi använder detta löpande till en kostnad av 395 euro och ingen extra adm avgift. Från Beta Analytics i Florida.

Sidan 170: Ni nämner ej sockerrör som den mest använda råvaran för biobaserade material (BIO Polyeten, PLA)

2020-12-29

För Nordisk Bioplastförening

Bjarne Högström

Bjarne.hogstrom@polymerfront.se

+46705370865